

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри



доц. В.С. Корнят

Силабус з навчальної дисципліни «Інтерактивні методи навчання»,
що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота

Львів – 2023

Назва дисципліни	Інтерактивні методи навчання
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
Викладач (-і)	Лобода Вікторія Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
Контактна інформація викладача	ел. пошта: viktoriya.loboda@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/interaktyvni-metody-navchannia https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=5744
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Інтерактивні методи навчання» є дисципліною зі спеціальності <u>231 Соціальна робота</u> для освітньої програми «Соціальна педагогіка», яка викладається у <u>7</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс «Інтерактивні методи навчання» призначений для бакалаврів четвертого року денної та заочної форми навчання. Вивчення інтерактивних методів навчання студентами – майбутніми соціальними педагогами та соціальними працівниками є однією з передумов ефективної роботи спеціалістів із будь-якими віковими групами у різних сферах соціальної роботи, зокрема, в освітній. Цей курс має практичне спрямування, тому навчання відбувається із поєднанням інтерактивних лекцій, демонстрацій та практичної апробації студентами кожного методу, що вивчається. Успішне засвоєння курсу є неможливим без активної участі студентів у всіх навчальних (практичних) заняттях.

<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Інтерактивні методи навчання» є оволодіння студентами інтерактивними методами навчання, опанування мистецтвом побудови і проведення навчальних семінарів і тренінгів, отримання навичок організації навчання у групі/команді, базуючись на меті та запиті замовника.</p> <p>Основні завдання курсу полягають у:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розумінні студентами психолого-педагогічних засад та механізмів тренінгу; 2) апробації різних інтерактивних методів навчання на власному досвіді, у роботі в команді з іншими студентами; 3) формуванні в учасників здатності до складання програм занять з використанням інтерактивних методів та до проведення цих занять. <p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● знати: <ul style="list-style-type: none"> - особливості інтерактивного навчання; - основні принципи та концепції інтерактивного навчання; - види інтерактивних методів та прийомів та способи їх застосування; - особливості роботи з групою із врахуванням групової динаміки та індивідуальних особливостей учасників; - засади побудови програми тренінгу та інтерактивного заняття; - етичні принципи роботи тренера в групі; ● вміти: <ul style="list-style-type: none"> - використовувати інтерактивні методи навчання у тренінгах; - розробляти програми тренінгових занять; - підбирати адекватні інтерактивні методи до теми заняття та його учасників; - проводити інтерактивні заняття в групі, керувати групою та контролювати роботу учасників тренінгу; - оцінювати ефективність застосування тих чи інших інтерактивних методів навчання.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Башкір О. І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. // Педагогіка та психологія. – 2019. – Вип. 60. – С. 33–44. https://doi.org/10.5281/zenodo.2539319 2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник / Н.П. Волкова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с. 3. Інтерактивні методи навчання : навч. посібник / П. Шевчук, П.Фенрих. – Щецін : WSAP, 2005. – 170 с. 4. Основи тренерської майстерності: [навч.-метод. посіб.]. / І.М.Матійків, А.І.Якимів, Т.Г.Черняк – Львів: Компанія «Манускрипт», 2012. – 392 с. 5. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. – К., 2007. – 142 с.

6. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.
7. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О.І. Пометун, А.В. Пироженко ; ред. О.І. Пометун. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.

Додаткова література:

8. Ситуаційний аналіз, або Анатомія кейс-методу / Ред. Ю.П. Сурмін. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2002. – 286 с.
9. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / [упор. О. Сидоренко, В. Чуба]. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. – 256 с.

Інтернет-ресурси:

10. Білинська А. Методика EDU-SCRUM в освіті. – 2017. <https://osvitanova.com.ua/posts/989-metodyka-edu-scrum-v-osviti>
11. Івашина М. Командоутворення: корисні інструменти та кейси. – 2017. <https://budni.rabota.ua/ua/hr/komandoutvorennya-korisni-instrumenti-ta-keysyi>
12. Інноваційна технологія навчання EduScrum. Русняк Т. М. <https://vseosvita.ua/library/statta-innovacijna-tehnologija-navcanna-eduscrum-465841.html>
13. Кейс-технології у навчанні. <https://www.creativeschool.com.ua/blog/kejs-tehnologiyi-u-navchanni/>
14. Курс «Проектний метод навчання». <https://naurok.com.ua/learn/proektnij-metod-navchannya-3>
15. Методика EDU-SCRUM в освіті. <https://osvitanova.com.ua/posts/989-metodyka-edu-scrum-v-osviti>
16. Методичний навігатор. Перевернутий клас. https://youtu.be/yZ6RS_WTYJo?si=K9wjHUDEDgsndQS7
17. Модель навчання «Перевернутий клас»: змінюємо освітній процес. <https://naurok.com.ua/post/model-navchannya-perevernutiy-klas-zminyuemo-osvitnij-proces>
18. Освітня платформа «Критичне мислення». Що таке Таксономія Блума і як вона працює на уроці (4.12.2017) <https://www.criticalthinking.expert/usi-materialy/shho-take-taksonomiya-bluma-i-yak-vona-pratsyuje-na-urotsi/>
19. Проблемне навчання: розвиваємо критичне мислення. <https://naurok.com.ua/post/problemne-navchannya-rozvivaemo-kritichne-mislennya>
20. Проектне навчання: коротко про головне. <https://nus.org.ua/view/proektne-navchannya-korotko-pro-golovne/>
21. Як і коли застосовувати проблемне навчання (Problem-Based Learning). <https://nus.org.ua/view/yak-i-koly-zastosovuvaty-problemne-navchannya-problem-based-learning/>
22. Як перевернути клас? <https://teach-hub.com/perevernutyj-klas/>
23. Як почати використовувати метод кейсів на уроках. <https://nus.org.ua/view/yak-pochaty-vykorystovuvaty-metod-kejsiv-na-urokah/>

<p>Обсяг курсу</p>	<p><u>Денна форма навчання:</u> 56 години аудиторних занять. З них 28 годин лекцій, 28 годин практичних занять, 34 годин самостійної роботи</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u> 26 години аудиторних занять. З них 10 годин лекцій, 16 годин практичних занять, 64 години самостійної роботи</p>
<p>Компетентності та програмні результати навчання (за освітньою програмою)</p>	<p><u>Інтегральна компетентність:</u> ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).</p> <p>ФК2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.</p> <p>ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.</p> <p>ФК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p>

	<p>ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>ФК18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p>
Ключові слова	Інтерактивні методи, інтерактивні технології, творча активність, творчі ситуації, креативне мислення, метод проєктів, навчальний тренінг, ігровий метод, кейс-метод, навчання «рівний-рівному», командна робота, робота у малих групах, метод мозкового штурму, метод «Дельфі», проблемне навчання, майнд-мепінг, сторітелінг, використання ІТ та мультимедіа, дистанційне навчання, оцінка ефективності.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із дисциплін «Вступ до спеціальності», «Загальна та соціальна педагогіка», «Соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція-бесіда, демонстрація; інтерактивні методи: робота в парах, робота у малих групах, аналіз практичних кейсів, дискусії, метод мозкового штурму; майндмепінг, командні завдання з використання інтерактивних методів навчання; груповий проєкт із розробки заняття (тренінгу) із використанням інтерактивних методів роботи.
Необхідні обладнання	ПК і мультимедійний проєктор, фліпчарт і маркери, відео-лекції, навчально-методичні рекомендації, електронний курс.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - командна та індивідуальна робота на 14 практичних заняттях – 60 балів: виконання 5 індивідуальних та командних завдань (якщо студент відсутній на практичному занятті – протягом тижня надсилає відео-звіт виконаного завдання у форум електронного курсу); - груповий проєкт – 40 балів: розробка повноцінного заняття (тренінгу) з використанням інтерактивних методів навчання (при оцінюванні враховується якість підготовки сценарію заняття (тренінгу), розробка критеріїв оцінки ефективності запропонованого заняття (тренінгу) та активність всіх учасників команди). <p>Академічна добросовісність: Очікується, що підготовлені студентами індивідуальні завдання будуть продовженням їх практичної роботи і будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела (зокрема, засоби ШІ), фабрикування джерел, списування, використання без дозволу інформації з проєктів інших учасників курсу становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають (переглянуть у записі) усі лекції і візьмуть безпосередню активну участь на практичних заняттях курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватись усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, отримані за виконання поточних робіт, індивідуальних та командних завдань, за підготовлені виступи/презентації/демонстрації. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросовісності не толеруються.</p>
<p>Питання для підготовки до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. поняття «інтерактивні методи навчання», «інтерактивна технологія навчання»; 2. поняття інтерактивності для систем дистанційного навчання; 3. методи стимулювання творчої активності; 4. творчі ситуації та навчально-творчі задачі; 5. навчання у співробітництві (робота у малих групах, робота в парах, «рівний-рівному», командна робота);

	<ol style="list-style-type: none"> 6. навчальний тренінг; 7. метод проєктів; 8. позааудиторні методи навчання: соціальні проєкти, змагання, радіо і газети, соц.мережі, фільми, вистави, виставки 9. модель «перевернутий клас» 10. проблемне навчання 11. кейс-метод; 12. метод дискусії; 13. ігровий метод, навчальні ігри: рольові ігри, імітації, ділові ігри тощо; 14. метод «мозкової атаки» (мозковий штурм); 15. метод «Делфі»; 16. розвиток креативного мислення: майндмепінг; «6 капелюхів мислення» 17. сторітелінг; 18. методика EDU-SCRUM 19. критерії успішності та оцінювання результативності застосування інтерактивних методів у роботі; 20. вибір відповідних методів і прийомів навчання та розробка інтерактивної технології.
Опитування	По завершенню курсу студентам буде надано анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж. год. (очна /заоч. форма навч.)	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання, год. (очна / заочна форма навчання)	Термін виконання
1-2	<p>Тема 1. Методологія, метод. Навчання. Традиційне vs активне, особистісно орієнтоване навчання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Концепція особистісно орієнтованого навчання - Цілі навчання - Таксономія Блума і як вона працює - Спільна діяльність з організації процесу навчання - Вибір методів навчання <p>Тема 2. Метод «мозкового штурму»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Види брейнстормінгу - Правила проведення мозкового штурму - Мозковий штурм у загальному колі - Мозковий штурм у парах 	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год., Перевернутий клас: самостійна робота, робота в парах, дискусія, представлення результати роботи. Мозковий штурм.</p>	<p>Література: 5, 6, Інтернет-ресурси: 13-16</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійна робота з підготовки до практичного заняття за моделлю «перевернутого класу». Think-pair-share: Обміркуйте / об'єднайтеся в пари / обміняйтеся думками Проведення мозкового штурму у парі та у групі. 5 год. / 9 год.</p>	1-2 тиждень
3-4	<p>Теми 3-4. Методи розвитку креативного мислення для генерування ідей</p> <ul style="list-style-type: none"> - Майндмепінг (метод ментальних карт) - SCAMPER - Grid («решітка») - TRIZ - Синтез думок 	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год. Майндмепінг. Виконання командного завдання. Дискусія.</p>	<p>Література: 1-13, Інтернет-ресурси: 22-30 Кейс</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями за темою; виконання індивідуального та командного завдання; робота в парах. 5 год. / 9 год.</p>	3-4 тиждень

5-6	<p>Тема 5. Методи прийняття рішень</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дерево рішень - Метод «Шести капелюхів мислення» (де Боно) - <p>Тема 6. Прийоми і методи створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації учасників навчання</p>	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год. Робота в команді, мозковий штурм.</p>	<p>Література: 1-13, Інтернет-ресурси: 22-30</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями за темою; виконання індивідуальних завдань; підготовка доповіді/есе; командна робота 5 год. / 9 год.</p>	5-6 тиждень
7-8	<p>Тема 7. Методи навчання «рівний рівному»</p> <ul style="list-style-type: none"> - Взаємне навчання - Метод «кафе знань» - Публічний форум <p>Тема 8. Ситуативне моделювання</p> <ul style="list-style-type: none"> - Імітаційна гра - Ділова гра 	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год. Робота в команді, аналіз кейсів, дискусія.</p>	<p>Література: 1-13, Інтернет-ресурси: 22-30 Кейс</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями за темою; виконання індивідуальних завдань; підготовка доповіді/есе; командна робота над проектом 5 год. / 9 год.</p>	7-8 тиждень
9-10	<p>Тема 9. Методи проблемного навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кейс-метод - Проблема – рішення – вигода (Що? – то й що? – і що далі?) <p>Тема 10. Прийоми і методи мотивації навчальної діяльності й актуалізації опорних знань, уявлень учасників навчання</p>	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год. Самостійна робота, робота в команді.</p>	<p>Література: 1-13, Інтернет-ресурси: 22-30 Кейс</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями за темою; виконання індивідуальних завдань; підготовка доповіді/есе; командна робота над проектом 5 год. / 9 год.</p>	9-10 тиждень
11-12	<p>Тема 11. Метод проєктів</p> <ul style="list-style-type: none"> - Навчальні проєкти - Дослідницька діяльність - Спільний проєкт - Методика EDU-SCRUM <p>Тема 12. Прийоми і методи засвоєння нових знань, формування вмій, навичок, емоційно-ціннісних орієнтацій і ставлень учасників навчання</p>	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год. Виконання індивідуального завдання. Командна робота, дискусія за методом «Шість капелюхів мислення»</p>	<p>Література: 1-13, Інтернет-ресурси: 22-30 Кейс</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу та самостійна робота над питаннями за темою; виконання індивідуальних завдань; підготовка доповіді/есе; командна робота над проектом 5 год. / 9 год.</p>	11-12 тиждень

13-14	<p>Тема 13. Прийоми і методи узагальнення і систематизації знань</p> <p>Тема 14. Методи організації рефлексії пізнавальної діяльності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рефлексія - Рефлексивна бесіда. 	<p>Лекції - 4 год. Практичні заняття - 4 год. дискусія.</p>	<p>Література: 1-13, Інтернет-ресурси: 22-30 Кейс</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійна та командна робота: підготовка групового проєкту із розробки та планування заняття (тренінгу) з використанням інтерактивних методів навчання. Презентація. 4 год. / 10 год.</p>	13-14 тижень
		<p>Лекції – 28 год. / <i>10 год.</i> Практичні заняття – 28 год. / <i>16 год.</i></p>	<p>34 год. / 64 год.</p>	<p>Залік</p>	